

 Pentru o lume mai strălucitoare

TUNGSRAM

 o prezență luminoasă

 în fiecare casă.

 Str. COȘBUC nr. 1A Arad tel. 0966/19021 fax 0966/17233

ADEVĂRUL

INFOGO

 © TEHNICĂ DE CALCUL & AUDIO-VIDEO & ELECTRONICĂ & ELECTROCARBUK &

 ARAD, TELEFONUL 0966/17233 FAX 0966/17233

COTIDIAN INDEPENDENT ARAD

Anul V nr. 908. sâmbătă 26 iunie duminică 27 iunie 1993. 16 pagini. 50 lei

Omul care vine

În politică, liderii sunt tot atât de importanți și de necesari ca aerul pentru viață. Un lider de partid inteligent, inspirat, bine pregătit, cu priză la public poate ridica acel partid din nimic. Dimpotrivă, un lider „rudimentar”, lipsit de chemare și de harul „artei politice”, poate duce un partid în afara zonei de interes a cetățenilor. În fine un partid fără lider va rămâne în mod cert un partid de duzină. Toate aceste adevăruri elementare pot fi verificate în practica politică postrevoluționară de la noi. Partidele care s-au impus au fost cele care au avut lideri valoroși sau, până să li se verifice valoarea, inspi-

Comentarii

rați, uneori chiar oportuniști. Așa se explică ascensiunea celui F.S.N. de dinaintea scindării, așa se explică impunerea P.N.Ț.C.D și, până la un moment dat, a P.N.L. (dincolo de ascendentul lor de sorginte tradițională sau istorică), așa putem privi și poziția mereu mai bine conturată a P.A.C. Asta în timp ce partidele închegate în jurul unor idei politice altfel valoroase și chiar cu tradiție la noi (vezi și cazul P.S.D.R. al d-lui S. Cuneșcu) au rămas la nivelul anului 1990, dacă nu cumva au scăzut în audiență și doar participarea la Conferința Democratică le-a menținut într-o relativă și aparentă poziție onorabilă.

Desigur, despre importanța liderului, despre aportul său la creșterea ori descreșterea formațiunii pe care o conduce, se poate vorbi mult, iar analiza pe cazuri concrete este ispititoare și interesantă. Dar, dintre „subiecții” politici ce merită atenție, cel mai bine cotate la ora actuală mi se pare a fi Adrian Năstase. Vicepreședintele F.D.S.N. pare a se bucura de simpatia și respectul cvasiunanime ale oamenilor politici și, nu în ultimul rând, ale cetățeanului. Nu credem să fie, la noi, un alt om politic care să adune atâta considerație ca Adrian Năstase. Cum să explicăm această spectaculoasă creștere a prestigiului? Sigur, înainte de toate este valoarea omului în sine. Dar asta încă n-ar fi mare lucru, dacă ea n-ar fi dublată de calități ce țin de comportament și de caracter ori de modul chibzuit (unora li s-a părut, la un moment dat, greoi) de abordare a unei relații, a unei stări conflictuale, a

unei perspective. Or, Adrian Năstase, dovedește că aduce cu sine, dinspre diplomație, bun simț, rigoare, abilitate, competență. Iar mai recent, prin ceea atât de comentată „Scrisoare deschisă” către membrii B.E.C. ai F.D.S.N., el se dovedește în egală măsură, un analist lucid și un excelent strateg. Pe aceste evidențe, popularitatea sa a crescut repede, iar perspectiva imediată ni-l arată ca viitorul lider politic și ideologic al F.D.S.N.

Ce ar însemna un Adrian Năstase - președinte al F.D.S.N.? Indiscutabil o considerabilă creștere a spectrului de audiență al acestui partid. Fiindcă una este ca F.D.S.N. să aibă în frunte pe - onorabilul, de altfel - Oliviu Gherman și alta să fie condus de Adrian Năstase. Dar și mai important este aportul creativ, în plan strategic și statutar, pe care tânărul om politic îl poate aduce formațiunii aflate azi la putere. Ideile din scrisoarea sa „închisă” dovedesc un om care știe și ce vrea și ce sau cum trebuie făcut. Gândind partidul în jurul conceptului de social-democrație, impunând preocupărilor imediate necesitatea creării unei elite politice în cadrul F.D.S.N., vădind interes pentru rezolvarea „crizei social-democrației” (aceea dintre „fiscalitatea aproape expresivă și nevoia protecției sociale”), realizarea unui anumit model de funcționalitate socială, precizarea poziției partidului în cadrul stângii românești, arătându-se hotărât să câștige electoratul din Transilvania ori să regăndească principiile și modalitățile de realizare a raporturilor între centru și teritoriu etc., Adrian Năstase elaborează, de fapt, un posibil program al F.D.S.N. de mâine. Și dacă luăm în considerare ecorurile (în majoritate de adeziune la „scrisoarea închisă”) ce vin din teritoriu, putem aprecia că Adrian Năstase este omul care vine, iar F.D.S.N. partidul care pare să-și găsească un lider care să-l „tragă” după el, așa cum președintele Ion Iliescu l-a tras într-un moment când F.D.S.N., desprins din răsfațatul F.S.N., nu însemna nimic. Atunci, e clar, au acționat efectele electoratului. Măine s-ar putea să conteze și rațiunea. Oricum, trecerea lui Adrian Năstase în fruntea F.D.S.N. devine nu numai o cvasicertitudine ci și o problemă demnă de urmărit în perspectiva vieții politice românești.

TRISTAN MIHUȚA

Lumea vrea ADEVĂRUL!
Foto: M. CANCIU

IERI, ÎN ȚARĂ

PRM e cu guvernul
Președintele Partidului România Mare, domnul Corneliu Vadim Tudor, a reafirmat, cu prilejul conferinței de presă de vineri, 25 iunie, sprijinul pe care această formațiune politică îl acordă guvernului Văcăroiu, „primul guvern cu adevărat românesc din ultimii 50 de ani”, a subliniat președintele PRM.

CDR ARE SOLUȚII
„Convenția Democratică din România dispune de soluții imediate și de perspectiva de a pune capăt prezentei crize” - se arată într-o Declarație prezentată de dl. Emil Constantinescu, președintele CDR, în cadrul conferinței de presă organizată vineri, la București. Salutând recenta înțelegere semnată de principalele partide din CDR și de PD (FSN), Declarația precizează: - se arată într-o Declarație prezentată de dl. Emil Constantinescu, președintele CDR, în cadrul conferinței de presă organizată vineri, la București. Salutând recenta înțelegere semnată de principalele partide din CDR și de PD (FSN), Declarația precizează: „CDR consideră că doar o guvernare încredințată forțelor democratice care susțin reforma este capabilă să scoată țara din criză”.

SESIUNE EXTRAORDINARĂ?
În deschiderea ședinței de vineri dimineața a Camerei Deputaților - începută cu o întârziere de aproximativ 100 minute, președintele ședinței, dl. Ioan Gavra, a evocat posibilitatea unei sesiuni parlamentare extraordinare, pe un interval de câteva zile, Domnia sa a precizat că decizia va fi luată de Biroul permanent în cursul zilei de luni, 28 iunie a.c. Pe agenda sesiunii extraordinare vor fi înscrise proiectele de legi care conturează reforma sistemului justiției românești. Totodată, pentru săptămâna 28-30 iunie, Camera Deputaților a decis, vineri dimineața, organizarea unor ședințe plenare care să se desfășoare de la ora 9 dimineața până la ora 24, exceptând ziua de luni, 28 iunie, când ședința este programată pentru ora 14.00. Motivul îl constituie necesitatea unui efort deosebit pentru finalizarea unor proiecte de legi considerate de maximă urgență, în primul rând cele care privesc reforma legislației sistemului justiției. (Rompres)

CONFERINȚĂ DE PRESĂ

Dl. V. Văcaru l-a chemat la ordine pe directorul S.R.I., V. Măgureanu
(în pagina a 3-a)

NĂDLAC:

Vameș arestat pentru luare de mită.
O zi = 3200 DM și 100.000 lei
(în pagina a 3-a)

ESTE CĂUTAT

S-a emis mandat de arestare preventivă împotriva lui Ion Nicolae, zis Nicu Brăileanu zis Profesorul, vârsta 30 de ani din Brăila, cu reședința în Arad, care se sustrage urmăririi penale în cauza omorului de pe strada Teiului nr. 11.

Cei care dețin informații în legătură cu susnumitul sunt rugați să anunțe cel mai apropiat organ de Poliție. (D.S.)

Fiecare săptămână transmite cele care-i urmează câte ceva din sarea și piperul ei. Săptămâna pe care o începem primește de la predecesora ei câte ceva nostim, pican și răsuflat. Fiindcă altfel nu se poate. Trebuie să fie toate ingredientele. De pildă: afacerea grăului - continuă, are resurse inepuizabile, până la prima recoltă; afacerea porumbului sosit din America otrăvit gata (ca pentru șoareci) e pipăită, de presă, pe de margini (nu cumva să supere pezevenghi interni și internaționali), scandalul furturilor în spațiul flotei comerciale, de la Băsescu cetire, a explodat acum și mai abtirit - Băsescu (apărat de imunități parlamentare) se dovedește a fi un dulce copil pe lângă domnul Marinescu-șogunul de la Petromin (aici, se pare, sunt amestecați de la miniștri autohtoni până la rechini internaționali - zicala „Peștele cel mare înghite pe cel mic” nu mai are valoare, „Peștele cel mic înghite pe cel mare”). Care va să zică societatea grecească maritimă, de trei-patru ori mai mică, înfulecă 96 de vapoare românești, adăugându-le la cele 12 amărâte ale sale, care nici drept de navigație nu mai au. Mie mi se pare că am ridi-

VIATA MERGE ÎNAINTE

culizat degeaba sloganul „Nu ne vindem țara!” Ba o vindem! Dovadă ce se întâmplă. Mai trebuia să treacă prin Parlament și articolul cu vânzarea terenurilor către străini și era bine, era foarte bine! Suntem cu toții niște xenofoni. Nu vrem să ne lăsăm luați pe degeaba. Ne

libanez sau un turc și investește într-un rău. Îi băgăm în pușcărie pe găinari - îi ridicăm în slăvi pe pezevenghi cu imaginație, pe îndrăzneții care ne fură casa cu totul. Casa este țara, doamnelor și domnilor. Comisiile de anchetă alcătuite să descopere matrapazlăcurile

Cuvinte încrucișate

apărăm - ce? - sărăcia asta! Păi, sărăcia asta, dacă este sărăcie, de ce o fi trebuind allora? De ce alegă toți cu limba scoasă după ea? S-a zis că netrebnica noastră industrie, învechită, nu este bună de nimic! Și totuși, ea este luată (nu cumpărată) de toți neaveniții din alte țări. Cineva îmi spunea că sunt xenofob, atunci când, timid, am încercat să schițez un protest speriat că vom vinde Canalul 2 de televiziune pe 58 de dolari! Nu mint, este vorba de 58 de dolari, în ultimă instanță! Nici măcar 100 de dolari. Cum vine la noi un

devin ele, parcă, mai corupte, incurcând lucrurile, răspândind ceață, confuzie, punând pălăria panama, pentru mușamalizare. Dar „am furat” prea mult spațiu pentru fenomenul hoțiilor amintitoare de epoca fanarioților. În dauna Parlamentului. Dacă dincolo de zidurile acestuia zburdă pușlamalele compromișând economia de piață (economia de... ceață, spunea cineva), între ele spectacolul continuă, spectacolul politic, mimând pe cel legislativ. În domeniul legislativ sărăcia se pare că este cu lustru: moșra vorbelor macină

de zor! Echilibrul relativ al forțelor politice (creat, mai ales, în urma dezechilibrelor produse de absențele nemotivate ale parlamentarilor) a făcut să fim martori ai unor... stopuri, sin-copă, legislative. Legi importante, care, discutate până la ultimul articol, cad cu brio, reîntorcându-se într-o cameră sau alta pentru rediscutare. Tot mai dese sunt intreruperile de dezbateri pentru a face loc conclavurilor liderilor grupurilor parlamentare antrenate în tratative discrete, menite să deblocheze ambuscadele parlamentare. Se petrec și minuni de acestea și viața merge mai departe. Toată viața asta este plină de compromisuri. Altădată, compromisul era socotit ceva, așa, degradant; astăzi compromisul este la modă - odată făcut aduce soarele pe masă și în inimi. Eu cred că este bine, chiar foarte bine - altfel cum naiba ne vom mai înțelege? Pentru că, pentru înțelegere nu ne mai ajunge limba română, ea nu mai este principalul mijloc de comunicare - i-a trecut vremea; a surclasat-o compromisul. Și, nu de puține

OPREA ȘTEFLEA

continuare în pag. 3

VIITOAREA SA BANCA

Explozia instituțiilor financiar-bancare, specifice economiei de piață, ca și amplificarea operațiilor pe care aceste instituții le efectuează au impus nu doar amenajarea unor noi localuri în acest scop (BRCE, Banca Agricolă, Bancop) ci și construirea unor sedii noi. Așa s-a născut un Mini City bancar, amplasat în zona Gării de Nord. Aici vor fi înființate Banca Română pentru Dezvoltare, Banc-Post, Banca Comercială, Banca Agricolă și Casa de Economii și Consumațiuni. Cum toate aceste instituții au profil asemănător, fiind diferențiate nu de obiectul de activitate, ci de profesionalismul bancherilor și, eventual, de gradul de dotare tehnică, am solicitat unuia dintre bancheri câteva detalii despre ce va fi o nouă bancă, ce măsuri de protecție vor fi luate pentru a fi evitate eventualele încercări de

Mihai Stoica directorul Filialei Arad a BRD.

- Deși construcția a început în urmă cu doi ani, lucrările au demarat foarte greu datorită unor condiții impuse de teren. Pe de altă parte, întârzierea a fost utilă în sensul că între timp ne-am mai documentat asupra celor mai moderne bănci din Vest. Evident că am adus proiectului corecturile care s-au impus.

- Și cum va arăta noul sediu al B.R.D.?

- Clădirea va avea cinci nivele dintre care trei vor fi pentru relații cu publicul.

- Unde va fi tezaurul?

- Partea de tezaur și seifulurile pentru păstrarea valorilor băncii și ale clienților va fi amplasată la subsol, fiind construită solid și dotată cu toate sistemele de securitate impuse.

- Să înțelegem că în viitoarea clădire a B.R.D se va

mație?

- Da, așa va fi. Fără portar și fără polițist.

- Totuși, bănuiesc că veți avea un corp de pază? În Occident, chiar cu acest corp, băncile încă sunt jefuite. Și nici tâlharii noștri nu stau pe loc. Evoluază și ei.

- Problema este puțin mai complexă. Vom avea două sisteme de securitate: pază umană care, însă nu va intra în contact cu publicul și paza tehnică, o rețea de televiziune cu circuit închis, urmărită de... paza umană, care va interveni în caz de nevoie.

- Domnule director, veți renunța și la gratii?

- Încă nu știm. Normele actuale ale B.N.R. prevăd gratii peste tot la parter. Noi dorim să renunțăm la ele, și să le înlocuim cu sisteme electronice de securitate.

- Ce ne puteți spune despre dotare, respectiv despre „vi-teza” operațiilor bancare care, la ora actuală, este catastrofală?

- Până la punerea în funcțiune a noului sediu, sperăm să dispunem și de un sistem informatic complet care să ne permită efectuarea operațiilor bancare la ora fixă. Vom dispune însă de dotarea pe care o va avea întregul sistem bancar românesc.

- Când apreciați că vă veți muta în noul sediu?

- După cum lucrează constructorii sperăm că la mijlocul anului viitor vom fi în noul sediu. Îmi întemeiez convingerea pe faptul că de la 1 mai a.c. unitățile de construcții care ridică noul sediu s-au privatizat. Cu asta am spus totul.

- Revenind în actualitate, știm că de curând B.R.D. a cucerit „spații de producție” noi de la Banca Agricolă, care s-a mutat în alt sediu. Ce

- Posibilitatea deschiderii de conturi pentru noi clienți, un microclimat de lucru mai acceptabil, adică o activitate mai operativă și mai eficientă pentru clienții noștri.

- Domnule director, vorbeam de o explozie a instituțiilor bancare și sper că n-am greșit. Să zicem, în anul 2000, e puțin până atunci, apreciați că actualele spații și cele care se construiesc vor putea adăposti toate băncile care vor exista în Arad?

- Categorișt înaintea de naționalizare în Arad au funcționat, dacă bine știu, 16 bănci. Acum, funcționează șapte, dar se vor mai înființa și altele, așa că... De fapt numărul băncilor este determinat de numărul agenților economici și de afinitatea populației la gestionarea veniturilor prin bancă. Or, dacă ținem seama că la ora actuală în județ există peste 7000 de agenți economici, și numărul lor crește, iar populația încă nu are cont la bancă, este evidentă necesitatea măririi numărului de bănci.

În concluzie nu știu cât de mult se va construi și amenaja în alte sectoare, dar în cel bancar e cert că trebuie să se construiască. Nu e rău, mai învi-orăm puțin investițiile care, după celebrul economist englez Keynes este tocmai o soluție pentru ieșirea din criză.

T. PETRUȚI

MULȚI SPRIJIN

Problemele generale ale tranziției spre economia de piață sunt multe și complexe. Fiecare țară, fostă socialistă, are specificul ei în atenuarea convulsiilor specifice tranziției. Unii reușesc mai ușor, alții mai greu. Din nefericire pentru noi românii, țara noastră face parte din cea de a doua categorie această situație este cunoscută și în Occident, în țările puternic dezvoltate care își „trâmbitează”, cu orice prilej, sprijinul față de reformele care se desfășoară în fostele țări socialiste. Dar într-un recent număr al cotidianului german „Frankfurter Allgemeine Zeitung” sub titlul: „România merită mai mult sprijin”, dl. Ernest Ulrich Matz - președintele grupului de lucru pentru România din cadrul Comisiei pentru Europa de Est a guvernului de la Bonn afirmă, surprinzător, următoarele: „România nu primește din partea Occidentului sprijinul pe care îl merită pentru reformele sale economice.”

În opinia altor analiști occidentali în nici o altă țară din fostul bloc est-european, cu excepția Albaniei, nu a fost atât de dificilă declanșarea reformei cum s-a întâmplat în România. Din punctul nostru de vedere această situație a fost determinată de două categorii de factori: factori interni și factori externi.

Factorii interni, sunt: economia puternic monopolizată (marea privatizare fiind un deziderat destul de îndepărtat), un sistem bancar neadaptat economiei de piață precum și lipsa unui control al expansiunii masei monetare, deci inflația.

Factorii externi sunt mai numeroși și cu implicații majore asupra ritmului reformei în România. Să-i enumerăm: prăbușirea sistemului comercial CAER (practic cea mai importantă piață de desfacere pe care a avut-o România), înșelăciunea ritmului european de creștere economică, creșterea prețurilor la importul de energie precum și costurile, foarte mari, directe și indirecte, suportate de către țara noastră ca urmare a embargoului impus de către ONU Irakului, Iranului, Serbiei și Muntenegrului. Acești factori externi au complicat procesul de reformă economică contribuind la scăderea cu 50 la sută a pro-

ducției industriale, din 1989 până în prezent, precum și la diminuarea drastică a produsului național brut.

Totuși după părerea unor experți ai unor organisme financiare internaționale, România ar fi depășit punctul critic și se află pe un drum ascendent privitor la restructurarea economică. Dar pentru a consolida acest drum ascendent, dacă el totuși există, este nevoie de stabilizarea macroeconomică. Acest dezerat nu poate fi atins fără stabilizarea monedei naționale și reducerea drastică a ratei inflației. Și pentru că vorbim despre inflație să vă spunem că executivul nostru i s-a comunicat că, dacă rata inflației va depăși 60 la sută nici un viitor acord cu Fondul Monetar Internațional sau Banca Mondială nu va putea fi posibil în acest an. Condițiile restrictive impuse de cele două mari organizații financiare vizează o serie de parametri economici și financiari care pun accentul pe stoparea inflației și eliminarea pierderilor la nivel de întreprinderi.

Încercând să se adapteze situației, Banca Națională a României a dat publicității așa-numitul „Raport privind regimul valutar din România și măsurile necesare pentru stabilizarea cursului leului”. Dintre aceste măsuri spicuiem: menținerea finanțării externe, spargerea cercului vicios (inflație internă - depreciere externă), adoptarea unui program coerent de restabilire a echilibrului în economie, stimularea exportului, încurajarea importurilor pe credit, finanțarea neinflaționistă a deficitului bugetar, introducerea dobânzilor real pozitive și constituirea unei rezerve valutare care să poată susține acest început de stabilizare macroeconomică.

VIORIEL BOT

jefuire. Interlocutor domnul putea intra fără nici o legiti-

PROBABIL CĂ ÎN VIITORUL MILENIU AUTOSTRADA T.E.M. VA TRAVERSA JUDEȚUL NOSTRU

Din punct de vedere al patriotismului local, noi arădenii ne putem declara mulțumiți: Autostrada Transeuropeană Nord-Sud, sau T.E.M. (Trans-European Motorway), va trece în cele din urmă pe teritoriul județului nostru, intrând în țară pe la Nădlac și îndreptându-se spre Deva, dar pe un alt traseu ce va trece prin afara localităților, acesta nefiind încă stabilit cu precizie. Traseul viitoarei autostrăzi va avea drept puncte de reper, în afară de Nădlac și Arad, orașele Deva, Sebeș, Alba-Iulia, Sibiu, Pitești, București, punctul terminus fiind Constanța.

Mai grea va fi însă construcția acestei autostrăzi, la ora actuală lipsind sursele de finanțare (un kilometru de autostradă costă circa 2,5-2,6 milioane dolari). Din cei 820 de kilometri ai T.E.M. din țara noastră (la Convenția privind construcția acestei autostrăzi România a aderat încă din 1977), au fost realizați în anii '80 doar 17 km (!) între Fetești și Cernavodă, lucrările fiind parțial finanțate printr-un credit de 30 milioane dolari de la Banca Mondială. Spre comparație, în cei aproape 20 de ani scurși de la inițierea T.E.M., Bulgaria a realizat 240 km, Ungaria 340 km, Cehoslovacia 520 km, iar Polonia circa 400 km de autostradă.

Programarea inițială a construcției autostrăzii prevedea pentru tronsonul românesc Nădlac-Constanța un termen de 20 de ani, ceea ce înseamnă că acum construcția ar fi trebuit să-

se afle în prag de finalizare. În 1991 au fost reluate lucrările atacându-se tronsonul București-Fundulea și apoi Fundulea - Fetești, la care participă firme mixte româno-italiene sau firme autohtone, din primul tronson realizându-se până acum 20 la sută, iar din al doilea în jur de 15 la sută. Aceste lucrări au fost finanțate de Guvern și de banca Comercială Română ce a acordat credite. Acum, plasamentul financiar început de Guvern nu mai este continuat, iar creditele bancare sunt imposibil de utilizat datorită dobânzilor mari.

Autostrada este prevăzută a fi cu taxă, aceasta fiind de aproximativ trei cenți (la cursul zilei) pe km-autovehicul, în funcție și de tipul acestuia. În acest fel, recuperarea investiției s-ar face în circa 25-30 de ani, fapt ce explică reținerea unor firme străine față de implicarea în acest proiect. Viitoarea autostradă va avea două sensuri de circulație cu câte două benzi fiecare, vor exista benzi de oprire de urgență cu lățimea de 2,5 m. Vor fi construite parcări, stații PECO, service-uri, moteluri, restaurante.

În prezent, Guvernul studiază posibilele noi surse de finanțare în scopul de a „dezmozi” construcția tronsonurilor deja începute și de a demara lucrările și pe celelalte, pentru a duce la bun sfârșit această investiție de interes european. Când? Vom trăi și vom vedea!

DAN MAGHIȘ

„AZI LA CEC UN LEU DEPUI, MAINE EL VA FACE PUI”. CĂRE?

Pornind de la faptul că majoritatea cetățenilor se plâng de lipsa banilor, am crezut că C.E.C.-ul va falimenta, că nimeni nu mai depune bani spre păstrare. Ne-am dat însă seama că ne înșelăm. În urma datelor primite de la domnul Victor Marcu, directorul CEC-ului arădean. Depunerile la CEC în 1992 față de 1991 au crescut cu 85 la sută, iar depunerile pe perioada 1 ianuarie 1993 - 31 martie 1993 au crescut cu 78 la sută față de aceeași perioadă a anului 1992, dobânzile acordate în 1992 fiind de patru ori mai mari față de 1991.

Îl mulțumim domnului Marcu pentru datele furnizate. Însă noi aveam nevoie de sumele absolute, informațiile pe care dănsul nu ne-a putut-o furniza. Nu ne-am descurajat și,

perseverând, am obținut datele de care aveam nevoie, însă la un nivel superior - pe țară. Ele arată cam așa:

- la începutul lui 1992 erau depuși 244,4 miliarde lei; ● la 31 decembrie 1992 - 389,8 miliarde lei; ● la 31 martie 1993 - 416,9 miliarde lei; ● nivelul dobânzilor acordate pentru 1992 - 91,6 miliarde lei.

De aici putem deduce că economiile bănești ale populației depuse spre păstrare (pentru vremuri și mai grele care, fiți siguri, vor veni) la CEC au crescut. Dar, judecând altfel, ele au scăzut. De ce? Pentru că ceea ce contează este puterea de cumpărare a leului care se poate reduce aproximativ la convertibilitatea în dolari. Iar paritatea leu/dolar pentru datele luate în calcul se prezintă astfel: - la începutul

lui 1992 - 190 lei/dolar; ● la 31 decembrie 1992 - 460 lei/dolar; ● la 31 martie 1993 - 598 lei/dolar.

Rezultă că nivelul depunerilor, este, de fapt, altul: - la începutul lui 1992 - 286 milioane dolari; ● la 31 decembrie 1992 - 847 milioane dolari; ● la 31 martie 1993 - 697 milioane dolari; ● dobânzile acordate pe 1992 - 199 milioane dolari.

Deci, deși pentru perioada ianuarie 1992 - martie 1993 rezultă o creștere a nivelului depunerilor cu 70 la sută, real ele au scăzut cu 46 la sută.

Și fiindcă aceasta este situația generală pe țară, vă putem spune că noi, arădenii, dacă la începutul anului 1992 aveam la CEC un dolar, adică 190 de lei, iar în cursul anului am mai depus încă 161 de lei, la

Educația în schimbare

RĂSPUNS LA O CERINȚĂ

Publicarea la aproape o lună de la desfășurarea propriu-zisă a lucrărilor simpozionului „Educația în schimbare” simpozion organizat de către Inspectoratul școlar al județului Arad, Casa Personalului Didactic în colaborare cu Fundația „Idea” și sindicatul liber din învățământ, poate apărea unora o situație paradoxală, fiind vorba de apariția lor într-un cotidian. Răspunsul care stă la îndemâna organizatorilor poate fi preluat din zicătoarea – cu caracter internațional – „mai bine mai târziu, decât niciodată”. Conținutul intervențiilor din această pagină este, în fapt, un răspuns la întrebarea: cum să se producă această schimbare?

De fapt, după a noastră cunoștință, este vorba de un răspuns parțial, și oarecum sumar, cel detaliat urmînd să dobîndească forma unei culegeri de studii (referate) pe această temă.

Este deosebit de pozitivă preocuparea organizatorilor de a căuta și de a da un răspuns ideii de schimbare în învățământ, răspuns care să vină de la cei chemați să realizeze efectiv această schimbare. Să o realizeze nu „după ureche”, ci în lumina unor teze ale psihopedagogiei și sociopedagogiei contemporane. Căci toate lucrările (din plen și de pe secții) fie că au fost comunicări, referate sau dezbateri pe marginea lor au fost, în ultimă instanță,

răspunsuri la cerințele schimbării în învățământul nostru contemporan.

Componența eterogenă (în sensul bun al cuvîntului) a participanților a asigurat complementaritatea punctelor de vedere: ale organelor de decizie (minister, I.S.E., inspectorate) cu ale agenților care efectuează schimbarea (educatoare, învățători, profesori, diriginți). Un alt element pozitiv ni s-a părut cel privitor la realizarea unei corelații între probele de învățământ: deși simpozionul era al dascăliilor din învățământ preuniversitar, au fost invitați și au participat efectiv și cadre didactice din învățământul universitar. Comunicările prezentate de către cadre didactice din afara hotarelor patriei noastre (Franța, Iugoslavia, Ungaria etc) au asigurat acestei manifestări un caracter internațional în sensul propriu al cuvîntului, prin aceste comunicări realizându-se efectiv un schimb de experiență util și necesar.

Publicarea, în extenso, a lucrărilor acestui simpozion sperăm să constituie una din cărămizile trainice ce vor fi incluse în edificiul noii educații din țara noastră, fapt ce le va crea organizatorilor satisfacția lucrului bine făcut.

prof. univ. dr. ION DRĂGAN

Știința complexelor

Secțiunea a II-a „mijloace de învățare” din cadrul atelierului „S.C.” a avut o participare foarte numeroasă și consistentă prin materialele prezentate, legate de concret în ceea ce privește necesitatea mijloacelor de învățământ. Acestea au fost avizate de OCMI din cadrul ministerului Învățământului și publicate în viitorul catalog de mijloace de învățământ.

Se remarcă:

- programul de autoinstruire și evaluare „Introducere în studiul hidrocarburilor” – în domeniul chimiei organice, realizat pentru calculatoare PC compatibile IBM

(Dorin Herlo, Stelian Porumb – Arad);

- filmul „Fotosinteza” – realizat pe videocasetă (Delia Hugel, Ionel Roșu, - Arad);

- programul didactic pentru predarea geometriei la clasa a VIII-a, realizat pe calculator PC, ce prezintă obținerea unor corpuri geometrice în spațiu (Sorin Haiduc - Arad);

- programul informatic de preluare a unor grafice matematice din realitate și transpunerea lor pe ecranul monitorului de calculator la scara și proporția adecvată (Vasile Dunca - Arad);

- caiet de lucrări de labora-

tor pentru chimie organică, cu rețete extrase din ultimele publicații de prestigiu, urmînd atît programa actuală de liceu, dar putînd fi utilizat în activitățile opționale și de cerc (Ana Maria Igrășiu - Arad);

- caiet de activitate independentă la matematică pentru elevii clasei a III-a, cu exerciții și probleme atractive care să dezvolte creativitatea elevilor și cu o grafică atractivă (Ioan Nagy - Arad).

Interesant este și indexul bibliografic al „Revistei de pedagogie”, realizat ca program informatic și manual de documentare, pe perioada 1980-1992 – de CRD Oradea, index necesar în orice bibliotecă județeană sau CRD.

prof. **DORIN HERLO**
inspector gen. adj.

Scoala românească în context european

Lucrările secțiunii au avut un caracter foarte viu.

Un deosebit interes a trezit grupajul de lucrări referitoare la relațiile culturale româno-sârbe, la situația învățământului românesc din Banatul iugoslav în perioada interbelică. S-a considerat că o analiză mai profundă a acestor raporturi este foarte utilă; s-a recomandat ca viitorii cercetători să-și extindă aria investigației și la alte domenii în afara celor politico-diplomatice, istorice și literare, cum ar fi filosofie, sociologie, arheologie (domenii în care cultura românească interbelică a excelat). Un punct al discuțiilor l-a constituit situația actuală a raporturilor culturale româno-sârbe, situația învățământului românesc din Banatul iugoslav, în particular.

Un alt moment de interes l-a constituit comunicarea referitoare la un sens posibil al schimbării în educație: s-a desprins concluzia că, în fond, în această problemă este necesară elaborarea unei noi filosofii, a educației, a unei sinteze care își are sorgintea, de pe o parte, în gândirea filosofico-pedagogică românească din prima jumătate a secolului, iar pe de altă parte, în celebrele teorii pedagogice ce s-au impus în cultura mondială (occidentală) postbelică. Numai o filosofie a educației poate întemeia apoi demersul administrativ.

Din discuții a reieșit că există încă multe și adânci prejudecăți pedagogice, metodologice, ideologice, care susțin practica la catedră. Au fost invocate, de asemenea, încorsetările instituționale care fac foarte dificilă menținerea și întreținerea unei activități vii, proaspete, de autentic interes pentru elevi în perimetrul școlii: Practica pedagogică fără orizont teoretic, cultural, îngustează foarte mult sau chiar alterează efectele actului educativ.

Oportună s-a dovedit comunicarea a cărei autor a fost un elev al Școlii Normale; ea a dat culoare și a stimulat atmosfera de sinceritate a dezbaterilor. Ar fi bine dacă la asemenea simpozioane ar fi motivată să participe cîtî mai mulți elevi ai Școlii Normale.

prof. **GABRIEL ALBU**,
cercetător la ISE București

Pagină realizată de:

VASILE FILIP

Foto: **ONORIU FELEA**

Relația școală-comunitate

În cadrul atelierului „Relația școală-comunitate” s-au conturat în discuții trei mari probleme: 1) relația școală-religie; 2) relația școală-familii dezorganizate; 3) relația școală-masa media. Pentru prima problemă, controversate au fost generate de două poziții față de religie ca obiect de studiu în școală: a) religia trebuie predată pentru valoarea ei cultural-morală (prof. dr. Alex. Roz), b) religia trebuie predată în așa fel încît să provoace un șoc afectiv elevilor, determinându-i să adopte valorile creștin-ortodoxe ca normă de viață (educatoare Florica Roja).

În context, s-a discutat și despre: confiscarea politică a religiosului de-a lungul istoriei, relația religiei creștin-ortodoxe, cu alte culte, modalități de a suplini dezinteresul unor părinți pentru educația religioasă. În cadrul celei de-a doua probleme, s-a subliniat un fapt îngrijorător: creșterea (probată de statistici și cercetări recente) numărului de familii dezorganizate, concomitent cu destrucțiunea grupului de mentalități și valori cultivate de familia clasică. În acest cadru, s-a discutat mult despre modalitățile în care școala poate (dacă poate) prelua sarcinile familiei (prof. Petru Hui).

În cadrul celei de-a treia probleme, pornind de la ideea că ființa unui popor se degradează prin degradarea limbii sale, s-a discutat mult despre puternicul impact negativ al mass-media în această privință, dat fiind gravitatea și numeroasele greșeli de limbă vehiculate prin intermediul televiziunii și presei, ca și largul lor arie de răspîndire (prof. Monica Latcov). Un subiect delicat atît prin fundalul pe care s-a înscris (ideologizarea prin presă pînă în 1989) cît și în sine, a fost abordat într-o manieră plină de modernitate și cu multe argumente, de către prof. Lizica Mihuț în comunicarea: „Presa de astăzi și educația elevilor”.

Având în vedere gravitatea (reală) problemelor luate în discuție, consider că organizarea unui atelier cu o asemenea tematică s-a dovedit mai mult decît inspirată, chiar necesară. Multe mulțumiri organizatorilor.

prof. **EMIL STAN**
Cercetător șt.
la I.S.E. București

Evaluarea activității didactice

Atelierul III a avut ca temă centrală ideea evaluării activității didactice.

Lucrările secției (atelierului) au fost deschise cu lucrarea „Sistemul național de evaluare în învățământ” – o abordare preliminară care, așa cum o arată și titlul, a urmărit să prezinte auditorilor din această secție perspectiva evaluării așa cum este oferită de la nivelul unui sistem instituit central de cercetare în domeniul pedagogiei (P. Lisievici). Poate locul ei ar fi fost în cadrul lucrărilor din planul simpozionului.

În continuare s-a încercat o fundamentare psihologică a actului evaluării didactice (I. Drăgan), apoi o preocupare a autorului comunicării de a introduce în actul evaluării din școala primară a unor instrumente de rigoare științifică, adică a testelor de evaluare (C. Drăgoi).

Interesantă, prin nouitatea ei relativă, a fost și comunicarea privind evaluarea fără notare din ciclul primar (C. Guțu), după cum și comunicarea „Sistemele de evaluare moderne în contextul informatizării învățământului” (D. și T. Bălăsoiu) a fost urmărită cu atenție. O perspectivă amplă asupra evaluării, perspectivă fundamentată pe datele statisticii matematice, a oferit comunicarea d-lui prof. Ulpiu Foltuțiu care a încercat să demonstreze necesitatea învățământului diferențiat în funcție de nivelul entogenetic și nivelul intelectual al elevilor.

Îmbucurător a fost faptul că problema evaluării a coborât pînă la nivelul învățământului preșcolar prin referatele doamnelor educatoare participante.

Între lucrările care au captat atenția se situează și cea privitoare la locul evaluării în perioada didactică (A. Costache), autorul pledînd pentru o legătură logică a obiectivelor unei proiectări, legătură care implică și evaluarea.

În concluzie, comunicările secției (atelierului) în discuție ar putea fi grupate în două mari categorii:

- a. lucrări care au fost preocupate să demonstreze cum ar trebui să fie o evaluare ideală a conținutului învățământului și
- b. lucrări care au ilustrat experiența autorilor în materie de evaluare (cu dificultățile și neajunsurile ei).

Ambele perspective (complementare) pot fi utile și cercetătorilor acestei teme și practicienilor din învățământul preuniversitar.

prof. univ. dr. ION DRĂGAN

Școala - principalul loc unde se desfășoară procesul educativ.

Comunicările prezentate s-au circumscris temei interdisciplinarității ca modalitate de predare-învățare în învățământul preuniversitar.

Astfel, comunicarea oaspeților noștri din Ungaria (prezentată de Saro Endrene) a urmărit modul în care se realizează educația ecologică în Ungaria în învățământul preuniversitar. În acest sens, Institutul pedagogic de perfecționare din Szeged a elaborat o serie de materiale ilustrate, albume, fotografii, pliante etc., - care, puse la dispoziția cadrelor didactice, pot contribui la realizarea unei educații ecologice eficiente.

De un mare interes s-au bucurat comunicările: „Matematica în biologie” (prof. Mihai Matekovics) și „Genetica și muzica lui Chopin” (prof. Maria Matekovics), care au dovedit că cercetările interdisciplinare, atunci când sunt făcute

cu pasiune și multă dăruire, pot contribui la descoperirea unor noi modalități de relevare a structurilor existențiale ale individului.

Caracterul interdisciplinar al învățării limbilor

PREDAREA - ÎNVĂȚAREA INTERDISCIPLINARĂ

străine și rolul matematicii în acest proces a fost relevat de comunicarea d-lui Nicolae Sut, „Interdisciplinaritate și mnemotehnică”, care a reținut atenția prin a bordarea inter și transdisciplinară a învățării limbii engleze și franceze.

Un subiect cu implicații interdisciplinare a susținut și comunicarea dlui. Aurel Scorobete „Educația comunicării” care s-a referit, între altele, la rolul mijloacelor de comunicare în masă în educația elevilor. Am reținut, în acest context, că procesul

comunicării elev-profesor este relevant pentru educația și formarea intelectuală a adolescenților.

O altă problemă abordată în cadrul atelierului, a fost aceea legată de predarea-

învățarea interdisciplinară în științele umaniste (prin comunicarea susținută de dl. Călin Malinici). S-au operat distincțiile terminologice între interdisciplinaritate, ca proces de asociere-întrepătrundere între două discipline și transdisciplinaritate, ca proces de integrare sistemică a cunoștințelor din mai multe discipline. Au fost propuse, în acest sens, diverse metode transdisciplinare ca: metoda sistemică a lui Leon von Butalanfi, diverse metode sociologice, metoda herme-

neutică, ș.a.

Una dintre problemele abordate a fost aceea a caracterului interdisciplinar al educației estetice (prin comunicarea susținută de Mircea Cristea). S-a pus în evidență, pe baza unor cercetări sociologice de teren, necesitatea reformării întregului sistem al educației estetice, prin elaborarea unor noi programe cu caracter interdisciplinar atît în învățământul primar cît și în cel gimnazial și, mai ales, în învățământul liceal. De altfel, au început deja să apară noi obiecte de studiu: discipline audio-vizuale (la clasele I-IV) precum și noi obiecte care vizează educația plastică (istoria artelor, istoria religiei, istoria culturii).

prof. dr. **MIRCEA CRISTEA**
cercetător șt. pr. la ISE
București

Frumusețea feminină este un lucru magic: perfecțiune nu există, dar dintotdeauna machiajul, îmbrăcămintea și accesoriile, un parfum potrivit personalității și o mină tonică, au ajutat la plusul de farmec personal și la ascunderea defectelor. În această vară, destul de bulversată pentru multe dintre noi (datorită diferitelor tendințe ale modei) printre puținele lucruri neschimbate este dorința de a fi mai seducătoare, atrăgătoare și de ce nu, dorite. Nu trebuie să ne dorim să semănăm cu starurile, nu e bine în primul rând pentru psihicul nostru, dar realiste fiind, putem să ne propunem să fim o prezență plăcută. Deși nu e ușor, în special din cauza timpului și bugetului, acest lucru nu e imposibil. Deci:

AU CĂZUT TOATE REGULILE, DAR ...

Coexistă în moda acestei veri materialele transparente, înflorate, viu colorate, dar și cele abia desenate. Din toate însă, trebuie să reiasă senzația de prospețime. Se poartă încă dungile, bulinele, combinațiile de alb-negru, alb și bleumarin și mai ales roșul. Niciodată însă nu a existat o gamă cromatică atât de luminoasă (galben, oranj). Nu putem ocoli nici nuanțele de verde, ciclam, violet sau albastru. Culoarea ce s-a impus în acest an este cea a florilor de cais.

Ca un semn că toate regulile au căzut, anul acesta se poartă tot ce ne stă bine. Se poartă scurt (deasupra ori acoperind rotula), până la mijlocul gambei, dar și până la gleznă. Se poartă lung, cu umerii bine marcați, dar și linia „pe corp”, ce scoate în evidență frumusețile trupului. Liniile de

croială sunt drepte, cloș bogat, dar mai ales plisate (scurte sau lungi) pornind uneori de sub piept, din talie, sau din dreptul șoldului. Astfel, peste mult folosii (și admirații ieșari) asortăm o fustă plisată, transparentă, lungă și cât mai viu colorată. Cămășile sau tricourile lungi și simple constituie o combinație foarte reușită la această ținută.

Pantofii purtați vor fi cât mai comози, cu foarte multe berete (la sandale) cu toc jos. Noutatea în domeniul încălțăminteii anul acesta este talpa ortopedică din plută sau plastic (îmbrăcată în materialul asortat feței pantofului sau sandalei). Deci, prospețimea, lejeritatea și feminitatea sunt condițiile modei verii 1993.

SOMNUL - PRIMA CONDIȚIE PENTRU A ARĂTA BINE

Somnul este unul din factorii cei mai importanți pentru refacerea organismului, pentru înlăturarea oboselii fizice și nervoase, pentru păstrarea tinereții. Fiecare om are nevoie de un minim vital de somn, care nu este același pentru toți. Din experiență, fiecare dintre noi știm de câte ore avem nevoie pentru a ne odihni. Vă recomandăm însă să dormiți pe un pat tare, fără pernă, învelit cu o pătură sau plapumă de lână. Când vă culcați, întindeți-vă într-o poziție odihnitoare, dezvățați-vă să dormiți cu picioarele strânse și spatele îndoit. Este preferabil să

dormiți pe partea dreaptă; digestia se efectuează de la două ore și jumătate până la patru dacă sunteți culcată pe dreapta, în cinci-opt ore pe partea stângă. Se doarme greu dacă aveți picioarele reci. Faceți o baie caldă la picioare sau un masaj cu peria udă, care le încălzește. Când dormiți greu, încercați și această soluție: beți un pahar de apă în care ați dizolvat două-trei bucăți de zahăr, sau un pahar de lapte cald, în care ați dizolvat o lingură de miere, o bucată de drojdie de bere și o pastilă de calciu.

O „FREȚIE” CU DUȘUL

Chiar dacă n-ați dormit foarte bine, puteți fi vioaie și foarte bine dispusă, dacă la trezire faceți zi de zi un „masaj” cu dușul de mână. Jetul de apă să vă maseze timp de cinci minute fiecare parte a

corpului. Pentru gât, bărbie și față, puterea jetului trebuie redusă iar temperatura apei mai scăzută. În final, treceți o dată pe tot corpul, de sus în jos, apă rece. Apoi, fricționați-vă puternic cu un prosop aspru.

PĂRUL, O PODOABĂ CARE TREBUIE ÎNTREȚINUTĂ

Părul este incontestabil una din cele mai frumoase podoabe ale femeii. Sănătatea părului este însă o reflectare a sănătății întregului organism. Pentru a fi viguros, strălucitor, părul are nevoie de calciu, de iod, de fier, de sulf și de vitamina B. Cu alte cuvinte, pentru a avea un păr sănătos, alimentația dvs. trebuie să conțină, printre altele și pește, ridichi, varză crudă, spanac ouă, brânză, iaurt, miere și fructe.

Trebuie să ținem seama că pentru un păr sănătos, spălătul prea des nu este necesar, dar pentru un păr gras este insistent recomandat. Spălătul zilnic, devenit aproape o modă în unele țări, se face în cazul în care avem la îndemână un șampon foarte moale. Uneori, e suficient dacă trecem doar dușul cu apă caldă peste un păr tuns scurt, dar care este

lucios și neplăcut la vedere. Dacă aveți un păr uscat, vă recomandăm ca înainte de a-l spăla să-i faceți o baie de ulei, procedând astfel: încălziți uleiul la abur, punând recipientul cu ulei într-un vas cu apă care fierbe. Faceți cărări în păr și înmuiați în ulei o bucată de vată sau o pensulă și ungeți pielea capului, apoi tot părul. Înmuiați în apă fierbinte un prosop pluşat, stoarceți-l și puneți-l pe cap ca un turban. Repetați operația de mai multe ori, timp de o oră. Căldura pe care o degajă prosopul va face ca uleiul să pătrundă în piele. Vă puteți apoi spăla cu un șampon preparat chiar de dvs.: amestecați un gălbenuș de ou, o jumătate de lingură de ulei, o jumătate lingură de ulci de ricin, bateți bine până se obține un amestec omogen. Dacă părul dvs. este gras, spălați-l mai întâi cu un șampon din

comerț. Tineți apoi șamponul preparat de dvs., dacă se poate chiar 30 de minute. Periați cât mai des părul. Este bine ca o dată pe lună să se taie vârfurile firelor de păr, pentru a-i impulsiona vitalitatea.

E bine să știți că părul, cu cât se lasă în nuanța lui naturală, cu atât chipul pare mai tânăr, mai feminin.

SĂ NE MENȚINEM TENUL PROASPĂT

Accasta înseamnă un ten întins, fără riduri, fără cearcane, fără „laba găștii”. Cearcanele, dacă nu sunt congenitale și nu sunt din pricina oboselii, sunt un semn al unei funcționări defectuoase a ficatului și rinichilor. Așadar pe lângă aplicarea unor creme cu infuzie de albastrele, e bine să ținem și un regim de dezintoxicare cu: legume proaspete, sucuri, fructe, morcovi, gulii verzi, cu frunze de tot. Vă recomandăm, de asemenea, să profitați de ... ris. Deși produce riduri la coada ochilor, râsul este o binefacere pentru sănătatea noastră: „ridică” trăsăturile, iar ridurile de expresie oferă un farmec în plus oricărui chip. E bine ca măcar o dată pe săptămână să apelați la măști cosmetice. Într-unul din numerele viitoare ale ziarului nostru, vă vom recomanda câteva măști de sezon pentru toate tipurile de ten.

MĂINILE VORBESC DESPRE SĂNĂTATEA NOASTRĂ

Măinile roșii sau umflate sunt semnul unor tulburări de circulație sau ale unor maladii endocrine. De aceea, tratamentul vi-l indică medicul. Iată și un remediu mai la îndemână: fierbeți într-un litru de apă o linguriță de sare. De îndată ce s-a răcit atât cât să fie suportată, ținți mâinile în această soluție. Acest procedeu ameliorează o proastă circulație. Dați apoi cu o cremă grasă și nu uitați: masați și coatele cu aceeași cremă hrănitoare, pe care o ștergeți apoi pentru a nu murdări hainele.

Unghiile sunt de multe ori friabile și fragile.

Tamponați-le de două ori pe zi cu tinctură de iod. Ajută la întărirea unghiilor.

CAMELIA BERAR

MENTIUL SAPTĂMÎNII

Masa de duminică

SUPĂ DE MAZĂRE

O legătură de morcovi mici, tăiați rondele, se prăjește cu o ceapă tăiată mărunt și mazăre - 1/2 kg, peste care se pune 250 ml de apă. Se potrivește cu sare și pătrunjel, iar după 10 minute se adaugă apă rece după dorință. Când dă în clocot se pun găluște de gris sau de făină.

JAMBON CU CEAPĂ

Pentru 4 persoane: 4 felii de jambon, 4 frunze de salată verde, 2 felii de brânză telemea, două linguri de smântână, 2 linguri pline cu ceapă tocată.

Mod de preparare:

Se amestecă brânza cu smântâna și ceapa tocată mărunt

MEDICINALE

FASOLEA. În ciștițe, calmează spasmele, normalizând diureza. Eruptia pielii, acnea (coșurile) cedează după o cură de fasole verde. Ceaiul preparat din tei uscate are aceleași efecte. Această cură se recomandă și în diabetul zaharat.

Cataplasmele din făină de fasole ajută la calmarea mâncărimei generate de unele eczeme, influențând în bine și alte boli de piele.

GĂLBENELELE. Ceaiul din flori, care pot fi asociate cu mușetelul, coada-șoricelului, sunătoarea, menta și pătlăgîna, se recomandă în tratarea ulcerului stomacal și duodenal. Datorită principiului amar, florile de gălbenele măresc secreția biliară, utilizându-se în bolile de ficat. Ceaiul de gălbenele mai are proprietatea de a calma durerile menstruale. Cura se va face cu o săptămână înainte de dclu.

PĂPĂDIA. Se recomandă ca medicament în toate bolile în care există un dezechilibru glandular. Ceaiul de păpădie se folosește în obezitate; în bolile de ficat, normalizează circulația sângelui, mărește pofta de mâncare la convalescență și are acțiune diuretică. Prin diureza pe care o produce, face ca toxinele din corp să se elimine și ajută indirect în eczeme și alte boli de piele, în gută, reumatism și ateroscleroză.

C.B.

LA SFÂRȘIT DE MILENIU CUNOAȘTEȚI CODUL BUNELOR MANIERE ?

PREZENTAREA

- Două persoane nu se vor prezenta una alteia decât dacă nu există o a treia, care să le facă acest serviciu.
- Într-o casă, gazda este aceea care va face prezentările.
- Cel care prezintă va rosti clar, complet, atât numele cât și prenumele celor prezentați.

LOCUL DE ONOARE

- Între două persoane, locul de onoare este în dreapta.
- Într-o mașină particulară, condusă de posesor, locul de onoare va fi lângă acesta.
- Pe stradă, locul de onoare este, desigur, cel mai ferit.
- Bărbatul va merge pe stradă totdeauna în stânga femeii.

C.B.

capac împreună cu 250 ml de apă. Se servește caldă.

INGHETATĂ DE CAFEA

Pentru 4-5 persoane: 100 ml de lapte concentrat, neîndulcit, 50 g de zahăr pudră, 1 ou, 1 lingură de cafea solubilă (Nesse).

Mod de preparare:

Se amestecă bine în dispozitivul special de la mixer laptele, zahărul, gălbenușul de ou și cafeaua.

Albușul se bate separat, spumă tare, apoi se încorporează cu grijă (de sus în jos) în amestecul precedent. Compoziția se pune în tavă și se lasă la congelat să înghețe.

C.B.

UN ZÂMBET

Între prieteni:
- Vai de mine, Nelule, ce-ai pățit la cap ?
- M-au lovit niște farfurii zburătoare.
- Unde s-a întâmplat asta ?
- În bucătărie.

La un telefon public:
- Stimabile, de un sfert de oră stați cu receptorul la ureche, fără să vorbiți !
- Ba vorbesc ... vorbesc cu nevastă-mea !

Un savant celebru intră grăbit în camera unde se află soția lui:
- Am reușit să stabilesc legătura cu martienii !
- Foarte drăguț din partea ta, îi răspunde soția. Dar să duci rufele la spălat, ai reușit ? ! ...

- Alo, Mirela ? A reușit soțul tău să repare aspiratorul ?
- Sigur că da, doar de la el îți vorbesc ! ...

șosea:

- Mergeți departe?
- Până în Germania. Le duc germanilor ceasuri de masă de la „Victoria”.
- Aveți de mers. Câți kilometri faceți într-o zi?
- În jur de 400. Depinde de starea șoselei, de starea vremii, de oboseală, de coada de la vamă.
- Nu e obositor să fi mereu pe drum?
- Sigur că nu-i ușor, dar îmi place. Nu știu unde am întâlnit expresia „privitor la spectacolul lumii”. Nu se referea la șoferi, dar m-am gândit că ni se potrivește foarte bine nouă, șoferilor de cursă lungă.
- Ați fost prin multe țări?
- Nu prea multe: Ungaria, Cehoslovacia, fosta Uniune Sovietică, Suedia, Germania.
- Lipsiți mult de acasă?
- Cel mai mult am lipsit 15 zile consecutive.
- Sunteți căsătorit?
- Da, sunt. Am patru copii.
- Să vă trăiască. Soția ce zice, nu vă cere să renunțați?

INTEVIURI NECONVENȚIONALE

Șofer de cursă lungă

- Nu. A înțeles că îmi place meseria, că nu o fac numai pentru câștig.
- Cât câștigați?
- Destul ca să-mi pot întreține familia, ceea ce este o performanță în ziua de azi.
- Pe drum, cheltuiți mult?
- O parte din câștig se duce pe cheltuieli, dar n-ai ce face. Mănânci cât mănânci din „traistă”, dar numai cu asta nu te descurci. Drumul te doboară dacă nu te hrănești cum trebuie.
- Când vă opriți pe la moteluri mai trageți câte un chefuleț?
- Atâta mi-ar mai trebui! Mahmuri își permit să fie cei care fac câțiva kilometri, nu șoferii de cursă lungă.
- După fustele „aferente” nu vă fug ochii?
- Cum să nu-ți fugă ochii?

Sunt o droaie, multe dintre ele „trăznet”, dar când te gândești că ești așteptat acasă, când citești în ziare despre SIDA și alte boli de toate felurile, nu-ți mai arde de așa ceva. În plus, dacă te ții de „traseiste”, de unde mai aduci bani acasă? Că au niște prețuri așa de „liberalizate”...

- Ați văzut șosele mai proaste decât în România?
- La ruși sunt mai proaste.
- Cum e cu furturile din TIR-uri? Se fură numai la noi?
- Da de unde! Ai noștri sunt începători față de cei din Ucraina, de exemplu. De fapt, în Ucraina mai mult ți-e frică de milițieni. Numai „protocolul” te costă peste 100 de mărci.
- Cum adică „protocol”? Este vorba de amenzi?
- Ce amendă? Pur și sim-

- Eu mai am puțin și cobor. Vreți să-mi spuneți cum vă numiți?
- De ce? Doar nu sunteți de la poliție? Ia uite, nu mai poți să ieși un amărât de pe șosea, că te și amendează.
- Nu vă speriați, nu sunt polițist, sunt ziarist. Aș vrea să scriu ce am discutat cu dumneavoastră într-un interviu. Sunteți de acord?
- Da! n-o să scrieți alte bazaconii?
- Nu, o să scriu exact ce am discutat. Am înregistrat totul.
- Atunci e bine. Să-i dați titlul „șofer de cursă lungă”. Mă numesc Boldor Iosif, locuiesc în Vladimirescu.
- Vă mulțumesc și vă doresc „drum bun”!
- Și eu vă doresc să vă crească tirajul. La ce ziar sunteți?
- La „Adevărul” Arad.
- O să-l cumpăr, dar vedeți ce scrieți despre „traseiste”, alea că citește și soția mea ziarul.

A consemnat:

ceasornice din lume

Cel mai complicat ceasornic din lume se află expus la Muzeul de orologii din Besançon - Franța. Desigur, din punctul de vedere al preciziei, nu se poate compara cu ultra-perfecțele orologii electronice cu cuarț din ziua de azi, dar ceea ce nu poate fi trecut cu vederea este că, el dă incomparabil mai multe și variate indicații decât acestea.

- Conceput și realizat de renumita casă franceză constructoare de ceasuri „Louis et Leon Leroy”, a necesitat 18 luni de studii prealabile și peste 7 ani de lucru efectiv: început în 1897, a fost terminat în 1904!
- Deși nu are dimensiuni prea mari (diametrul=71 mm, grosimea=23 mm), el prezintă

peste douăzeci de particularități care-l fac să se deosebească de un ceasornic obișnuit. Iată câteva dintre ele: arată data, luna, anii bisecți, fazele lunii, anotimpurile, solstițiile și echinocțiile, starea cerului în emisfera boreală și din cea australă, ora exactă în 125 de orașe din lume, temperatura în grade Celsius, umiditatea atmosferică, fiind totodată barometru, altimetru, busolă etc.

- Montura este din aur masiv, pe capace fiind reproduse în relief cele 12 semne ale zodiacului; în jurul butonului cu ajutorul căruia se întoarce ceasul se află o coroană de perle veritabile.

FLORIN TRUȚ

Per pedes... apostolorum

Tot ce este mai valoros în domeniul gândirii, cele mai bune moduri de exprimare a ideilor îmi vin în minte când merg.

Goethe

Mersul pe jos mă înviorază și mă inspiră. Numai când corpul mi se pune în mișcare, încep să mi se miște și mintea.

Jean-Jacques Rousseau

Mișcarea este resortul cel mai mare al sănătății; acel ce crede că și-ar procura-o prin inacțiune ar fi tot așa de înțelept ca și cel ce s-ar condamna la tăcere pentru a-și perfecționa oratoria.

Plutarh

Să călătorești înseamnă să te naști și să mori în fiecare clipă.

V. Hugo

Plumbarea în loc deschis, la aer curat, sub cerul liber, pe lângă că întărește fizicul, împropătează și întărește spiritual.

Seneca

Culese de C. ALBUȚIU

Bravo Top 10

Top 10 - Germania

1. Suow - Informer
2. Haddaway - What is Love
3. Shaggy - Oh Carolina
4. Ace of Base - All that she wants
5. Dr. Alban - Sing Hallelujah!
6. Ace of Base - Wheel of Fortune
7. 2 Unlimited - Tribal Dance
8. 2 Unlimited - No Limit
9. U 96 - Love Sees no Colour
10. The Beloved - Sweet Harmony

Top 10 - Anglia

1. Ace of Base - All that she wants
2. G. Michael/Queen u.a. - Five Live
3. Inner Circle - Sweat

4. UB 40 - Falling in Love with you
5. 2 Unlimited - Tribal Dance
6. Janet Jackson - That's the Way Love goes
7. R.E.M. - Everybody hurts
8. Shabba Ranks - M. Priest - Housecall
9. Bon Jovi - In these Arms
10. Utah Saints - Believe in me

Top 10 - America

1. Janet Jackson - That's the Way Love goes
2. Silk - Freak me
3. H-Town - Knockin's da Boots
4. V. Williams - B Mc Knight - Love is
5. Dr. Dre - Nuthin'but a „G” Thang
6. SWV - I'm so into you
7. P.M. Dawn - Looking through patient Eyes
8. SWV - Weak
9. Whitney Houston - I have nothing
10. Snow - Informer

2 UNLIMITED

BON JOVI

Umor

- Plâmbându-se pe o stradă din New York, într-o după-amiază, un bărbat observă un ins zăcând într-o rigolă.
- Pot să vă ajut? Sunteți bolnav?
- Nu, sâsăi insul întins, țin loc de parcare pentru mașina unui prieten...
- Un pacient vine la dentist ca să-și scoată un dinte. Dentistul se-uită la el cu atenție și deodată se luminează la față:
- Vai dar ce plăcere! Dumneata ești polițistul care m-a amendat pentru că am parcat mașina greșit. Te rog să te faci comod.
- Sotul se trezește dimineața mahmur și-i spune soției:
- Iartă-mă iubito, că m-am întors așa de beat aseară și cu ochiul învinet.
- Nu-ți mai fă atâtea griji, dragă, îl liniștește ea. Aseară nu aveai încă ochiul vânăt.
- - Știi că servitoarea mea e mai bună la pat decât nevastă-mea, se plânge un bărbat prietenului său.
- Să știi că am constatat și eu chestia asta, îi răspunde prietenul.

Șerpii prevestesc cutremurele

Din cele peste un milion de specii de animale care trăiesc pe glob, numai câteva sunt înzestrate cu capacitatea de a sesiza iminenta producere a unui cutremur de pământ, iar șarpele figurează pe primul loc al listei, înaintea șoarecelui, câinelui, pisicii, peștilor și a altora.

Potrivit relatărilor publicației chineze „Beijing Review”, în august 1976, cu câteva timp înainte de seismul care a avut loc în raza județului Songpan și Pingwu, din provincia Sichuan (sud-vestul Chinei), s-a observat că un mare număr de șerpi ieșeau din găuri și se târau, cu toată rezechiunea posibilă, parcă mânâți de o forță nevăzută, spre teritoriul județului vecin - Jianguyou. Martorii oculari n-au putut să explice cauzele acestei migrații pripite.

Un caz și mai concludent a apărut în ajunul cutremurului catastrofal produs în provincia chineză Hebei, la 28 iulie 1976, cutremur care a atins magnitudinea de 7,8 pe scara Richter, lovind dezastruos orașul Tangshan. Cutremurul s-a declanșat în zorii zilei de 28 iulie, însă în dimineața zilei de 26 iulie, deci cu 48 de ore mai

devreme, oamenii rămăseseră uimiți de faptul că pe malul unui heleșteu din localitatea Ning-he, cuprinsă și ea în zona teribilei mișcări ale scoarței pământului, se adunaseră sute și sute de șerpi, destul de agitați.

Printre cei care au acordat atenția cuvenită întâmplărilor de mai sus s-a numărat și un biolog, profesor la Universitatea din Wuhan. Experimentând, împreună cu alți colegi comportarea a circa 300 de șerpi, supuși condițiilor care simulau apariția unui cutremur, el a constatat că reptilele „aflau” foarte repede despre fenomenul teluric care avea să se producă.

S-a tras concluzia că șerpii, cu deosebire cei veninoși, trăind sub pământ și fiind dotați cu o mare capacitate de percepere a schimbărilor de temperatură ale scoarței terestre, simt rapid chiar și cele mai slabe emanații de căldură, care se ridică din interiorul Terrei spre suprafață, străbătând, evident, și găurile târătoarelor în cauză, ceea ce echivalează cu un semnal de alarmă continuă până la producerea seismului.

ARAD

Serviciul Resurse Umane
ANGAJEAZĂ:

- Șoferi gradele B și C

Informații suplimentare la sediul unității din
municipiul Arad, Calea Aurel Vlaicu nr.2 - 4 Serv.
Resurse Umane. (2441)

GRUPUL ȘCOLAR INDUSTRIAL NR.7

ARAD

Str. Fânului nr.10 c Tel.46362

cu profil de construcții-montaj face înscrieri
pentru anul școlar 1993 - 1994 la următoarele
forme de învățământ:

A. Liceu clasa a IX-a: 3 clase (90 elevi)

- a). DESENATOR TEHNICIAN PENTRU CONSTRUCȚII,
ARHITECTURĂ, URBANISM ȘI AMENAJAREA
TERITORIULUI: 1 clasă (30 elevi)
b). LĂCĂTUȘI PENTRU CONSTRUCȚII 1 clasă (30 elevi)
c). ELECTRICIENI PENTRU CONSTRUCȚII 1 clasă (30 elevi)

B. Postliceală (seral) anul I: 1 clasă (30 elevi)

- a). TEHNICIAN, PROIECTANT ÎN CONSTRUCȚII

C. Școala profesională anul I: 7 clase (210 elevi)

- a). CONSTRUCTORI STRUCTURI 1 clasă (30 elevi)
b). CONSTRUCTORI FINISORI 1 clasă (30 elevi)
c). TÂMLARI 1 clasă (30 elevi)
d). ÎNȘTALATORI ÎN CONSTRUCȚII 1 clasă (30 elevi)
e). ELECTRICIENI ÎN CONSTRUCȚII 1 clasă (30 elevi)
f). LĂCĂTUȘI ÎN CONSTRUCȚII 1 clasă (30 elevi)
g). REPARĂTOR ELECTRO-MECANIC AUTO 1 clasă (30 elevi)
(finanțată de agenți economici)

LICEUL DISPUNE DE CANTINĂ, INTERNAT, SALĂ DE
SPORT MODERNĂ ȘI ASIGURĂ LOC DE MUNCĂ ÎN LIMI-
TA CONTRACTELOR DE ȘCOLARIZARE.
INSTRUIREA ÎN MESERIA TÂMLARI SE VA FACE ÎN
ATELIERELE ȘCOLII DOTATE CU UTILAJE DE CĂTRE
FIRMA GERMANĂ T.H.W. (2440)

S.C. „CONCORDIA” S.R.L.

Str. Filimon Sirbu nr.11-12
ANGAJEAZĂ DE URGENTĂ:

- 1 maestru de mobilă de înaltă calificare cu retribuție
negociabilă.

- contabilă

- tâmplari mecanici și manuali

- ucenici tineri, absolvenți a 8 clase pentru calificare
în meseria de tâmplari.

Informații: la sediul din Str. Clujului nr.37 - 39 sau la
telefon : 21493 (2439)

AUTO CRISTIN A.M.

S.R.L. ARAD

Str. Voinicilor bl.609 ap.6
Tel:0966/64222

DEPANARE ELECTRICITATE

PERMANENT LA DISPOZIȚIA D-VOASTRĂ

SOCIETATE COMERCIALĂ

VINDE

spațiu comercial 40 m.p. în zonă ultracentrală dotat
cu mobilier deosebit și telefon.

Informații între orele 9-19,00 la telefon 17214.

(2436)

SC „SELECT” SRL prin magazinul „ALIS”

situat pe str. Crișan nr.7,
telefon 24711

deschis zilnic între 8-18,00, vă oferă:

PRODUSE IMPORT: Băuturi, Cafea, Bere, Suc
tub 1,5 litri, țigări, alune, gumă biluțe, ciocolată
LACTA, KISS.

PRODUSE INDIGENE: Halva, Rahat, Pufarin,
Paste făinoase, Orez, Biscuiți, Eugenia, Bomboane,
Ciocolată, Dropsuri, Praf de copt, Zahăr vanilat, Sare
de lămâie, amidon, bicarbonat alimentar, etc.

GUMĂ DE MESTECAT CU SURPRIZE „PER-
FECT”.

PRAFURI DE ÎNGHEȚATĂ CALITATE
DEOSEBITĂ. (2189)

Str. Văliug nr.7

Organizează în zilele de 14-16 iulie
a.c., ora 8.00 la sediul societății licitație
pentru:

- 1 camion SR 101
  - 1 remorcă auto tip Salonta
  - mașini de cusut casnice, industriale
și speciale
  - presă de termoculat textile.
  - utilaje pentru tâmplărie (banzic,
mașină universală tâmplărie - MUT,
teighea)
  - mobilier tip croitorie
  - mobilierul existent în magazinul
„Venus” din Arad
- Str. Revoluției nr.39 - 43.
- una betonieră 100 litri

(2435)

S.C. „OPTIUM” S.A. ARAD

C. Aurel Vlaicu nr.139 - 151

Vinde prin licitație publică din data de 29.06.93
următoarele:

- Redresoare cu tiristori - 2 buc, uzură 10%
  - Mașină turnat zamac - 1 buc, uzură 30%
  - Mașină turnat sub presiune (zamac) - 1 buc, uzură
50%
  - Mașină cusut zig - zag - 2 buc., uzură 10%
  - Mașină găurit Gc 0,25 - 1 buc, uzură 40%
  - Banzic debitat metal - 1 buc., uzură 10%
  - și alte mijloace fixe cu uzură 30 - 80%
- Informații la sediul societății telefon 44747, 44698
interior12. (2371)

Succesul în afaceri depinde de informațiile
obținute în timpul cel mai scurt.

S.C. INFOTON SRL ARAD

ofera echipamente de telecomunicații care
permit contacte rapide cu partenerii
dumneavoastră din țara și din străinătate:

- telexuri,
- centrale telefonice,
- telefoane cu funcții multiple.

Arad, str. L. Blaga nr.2, tel.0966-15003,
fax 0966-15846

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE
A JUDEȚULUI ARAD

organizează prezentarea firmei
INFOTON ARAD

în cadrul expoziției de echipamente de
telecomunicații, din holul Teatrului de Stat
Arad, în zilele de
30.06. - 02.07.1993

zilnic între orele 10.00-18.00

Vor fi prezentate:

- telexuri,
- centrale telefonice,
- telefoane cu funcții multiple,
- case de bani și alte produse de
securitate a valorilor,
- tehnica de calcul.

Acțiunea este realizată în colaborare cu
firmele:

TRITON BUDAPESTA
și
INFOGO ARAD
VA AȘTEPTĂM CU PLACERE!

S.C. „MANIVA IMPEX” S.R.L.

VINDE

- VITRINE FRIGORIFICE, orizontale,
verticale import Italia
  - ESENȚĂ ÎNGHEȚATĂ - 5 sortimente
import Italia
- Vizibile: Str. Pădurii nr.6 (S.C. AUTOMET)
Telefon 11082 orele 15 - 20,00 (2411)

Anunță participanții la circuit că având încă rețageri,
plățile le vom începe după terminarea restituirilor. Restituirile le
vom face în ordinea planificării zilnice cu o dobândă de 25% având în
vedere data depunerii.

Cine nu se prezintă în ziua planificării pentru restituiri, se face o
nouă programare.

Informații telefon 62410.

Totodată, persoanele care din diferite motive doresc să
se retragă începând cu data de 20.05.93 acestea vor primi

suma depusă plus o dobândă de 25 la sută, având în vedere data
de depunere, planificarea făcându-se în ordinea anunțării retragerii.

Informații telefon: 62410.

NOU! NOU! NOU!

Circuit de întraajutorare

- La **noi** circuit de întraajutorare se pot depune între 2000 lei și
500000 lei la care exact la termenul de 6 luni se primește de 3 ori
suma depusă cu o reinscriere automată în circuit. Pe chitanță se trece
data depunerii și data ridicării banilor. În caz de retragere din circuit
se percepe un comision de 20 la sută din suma depusă. În caz de între-
ruperă a circuitului din vina societății se restituie suma integrală și o
dobândă egală cu 25 la sută pe an. Înscrierile zilnice sunt limitate.

**Depozitul EN GROS din Vladimirescu s-a
mutat pe strada Crinului Nr. 16. Telefon:
62580.**

Firma oferă produse alimentare și nealimentare, țigări și mobilă.

Informații telefon 62580. Orar 9-17,00.

Firma preia comenzi telefonice cu livrarea mărfii în 24 ore, trans-
portul fiind inclus în preț marfă, iar la comenzi de peste 500.000 lei se
face o reducere de 1 la sută.

Telefon 0966/62580.

(2239)

S.C. „SENIOR” S.R.L. ARAD

Str. Episcopiei nr.15 (lângă Teatrul de păpuși)

VINDE EN GROS și EN DETAIL

- Vinuri de Murfatlar (8 sortimente) ● Țigări: LM, Kent, Marlboro,
Bohd, Hollywood, Assos,
Florida ● Praf de înghețată (Ciocolată, Vanilie, Cocos, Nucă, Alune,
Fructe etc.) ● Cafea ness (Amigo) și boabe (Wiener cafe) ● Bere sti-
clă Pils (Cehoslovacia) ● Răcoritoare doză (Cola și orange)
- Program: luni-vineri 9-17,00; Sâmbătă 8-13,00; Dumi-
nică închis. (2285)

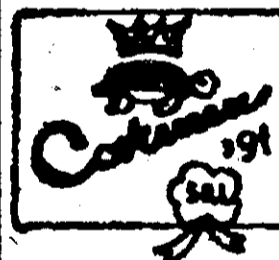
S.C. „IZOLTA” S.R.L.

Str. Abatorului nr.62, Telefon 36592

EXECUTĂ PROMPT:

- Hidroizolații, termoizolații
- Izolații frigorifice
- Contractăm lucrări de:
- Construcții, extinderi, finisare.

(2431)

CARMEN '91

ANUNȚĂ:

noul-sediu ce se află în
Str. Codrului nr.1 (Cinema-
tograful Gai - Video Color, vis-
a-vis de băile termale)

VĂ OFERIM:

ȘCOALA DE ȘOFERI:

- Motociclete
  - Autoturisme
  - Camioane
  - Tractoare
- Orele de legislație rutieră se desfășoară sâmbătă!
Asigurăm transportul clienților la sală.
- Frizerie - Coafură
  - Punct alimentar
  - Surprize...

VÂND: Motor de tractor U 650
Telefon: 42250 (număr provizoriu) - orele 8-18,00
36093 după ora 18,00

Nu uitați: broasca țestoasă merge încet, dar sigur!
(2438)

MAGAZINUL DE FARURI „GARANCIA”

Magazin auto și piese auto
Budapest, 1182, Ulloi ut. 589.
Telefon 1787747.

Vinde mașini și piese auto, cumpără
și vinde FARURI NOI DE MAȘINI
DIN IMPORT VEST și „SCHROTT”,
piese originale de mașini din import
vest.

Deschis: orele 9 - 17.

(1538)

